

Ny 36 kV ledning mellan Skived och Molkom i Forshaga och Karlstads kommuner i Värmlands län

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Ansökan om nätkoncession för linje

Maj 2019

Projektorganisation

Ellevio AB
115 77 Stockholm

Telefonväxel: 08-606 00 00
Org.nr: 556037-7326

Projektledare: Jacob Bengtsson
Tillståndsfrågor: Sofia Miliander

MKB

Rejlers Sverige AB
Bergendorffsgatan 5B
652 16 Karlstad
www.rejlers.se

Uppdragsledare: Jean-Pierre Janitzek
MKB-handläggare: Fredrik Nystrand och Charlotta Sahlström

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
2	Samrådets genomförande	4
3	Yttranden och bemötanden	5
3.1	Länsstyrelsen och kommuner	5
3.2	Övriga myndigheter och statliga verk	8
3.3	Organisationer och föreningar	10
3.4	Företag	10
3.5	Fastighetsägare och allmänhet	11

1 Inledning

Syftet med föreliggande samrådsredogörelse är att sammanfatta de huvudsakliga synpunkterna i de yttranden från myndigheter, organisationer, företag, fastighetsägare och övriga berörda som inkommit under genomfört samråd om en ny 36 kV ledning mellan Skived och Molkom. Ellevio bemöter de inkomna synpunkterna i denna samrådsredogörelse.

Samrådsredogörelsen utgör en bilaga till miljökonsekvensbeskrivningen som i sin tur utgör en del av koncessionsansökan.

2 Samrådets genomförande

En inledande myndighetsdialog med Karlstad kommun, Forshaga kommun och Länsstyrelsen i Värmlands län genomfördes under hösten 2017.

Ett undersökningssamråd, som även uppfyller kraven för ett avgränsningssamråd, har genomförts mellan februari och mars 2019 i enhet med bestämmelserna i miljöbalken 6 kap. Genom samråd har samrådsparterna fått möjlighet att framföra synpunkter, information och kunskap som kan ha betydelse för projektet.

Samråd med berörda myndigheter, fastighetsägare, närboende och organisationer, har skett genom utskick av samrådsbrev samt publicering av samrådsunderlag på Ellevios hemsida: www.ellevio.se/samrad. Samråd har även skett med allmänheten genom samrådsmöte i form av öppet hus i Forshaga den 20 februari 2019. Inbjudan till öppet hus genomfördes via annonsering i Nya Wermlands-Tidningen och i Värmland Folkblad.

I samband med framtagandet av samrådsunderlaget stämde de studerade sträckorna av mot Ledningskollen för att avgöra om de stod i konflikt mot några kända anläggningar ägda av rättighetshavare anslutna till Ledningskollen.

Avgränsningen av närboendekretsen har främst varit geografisk där en bedömning har gjorts av vilka fastigheter som kan påverkas av anläggningsarbeten, både direkt fysiskt men även genom buller och synintryck.

De samrådsparter som fått samrådsunderlag redovisas i Tabell 1 nedan.

Tabell 1. Samrådsparter i föreliggande samråd.

Myndigheter	Inkom med svar
Länsstyrelsen i Värmlands län	2019-03-26
Karlstad kommun	2019-03-15
Forshaga kommun	2019-03-27
Skogsstyrelsen	2019-03-22
Försvarsmakten	2019-03-22

Trafikverket	2019-02-19
Luftfartsverket	2019-02-07
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	2019-02-07
Elsäkerhetsverket	2019-02-12
Sveriges Geologiska Undersökning (SGU)	2019-03-27
Strålsäkerhetsmyndigheten	2019-03-22
Organisationer	
Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)	-
Naturskyddsföreningen Värmland	-
Wermlands Ornitologiska Förening	-
Företag	
Skanova Elskyddsärenden	2019-03-15
Karlstad El- och stadsnät	2019-03-26
Värmlands Bioenergi AB	-
Forshaga Fibernät AB	-
Övriga	
Fastighetsägare och närboende	Löpande under samrådet

3 Yttranden och bemötanden

Nedan sammanfattas de yttranden som inkommit vid samrådet samt Ellevios svar dessa.

3.1 Länsstyrelsen och kommuner

Länsstyrelsen i Värmlands län skriver i sitt yttrande:

Naturmiljö: Länsstyrelsen upplyser om pågående reservatsbildning. Länsstyrelsen avråder från exploatering av områden med naturvärdesklass 1 och 2. Sökande bör ta ställning till om avverkning behöver ske inom viss tidsperiod med avseende på störningsrisk på häckande fågelarter.

Länsstyrelsen ser positivt på att sökande följer första delen av skadelindringshierarkin och försöker undvika naturvärden samt begränsa effekterna genom anpassning av stolparnas

placering. För de skador som ändå kvarstår finns goda möjligheter att kompensera för förlust av naturvärden. Förlust av så kallad vardagsnatur är enligt länsstyrelsen ett stort problem vid exploateringar. Det är natur som inte har tillräckligt höga naturvärden för att vara skyddad men som ändå kan vara viktiga ur olika ekologiska eller kulturella aspekter. Ett sätt att avhjälpa detta är genom att kompensera för det på olika sätt.

Ledningsgator kan fungera som spridningskorridorer och ger en variation i skogslandskapet vilket framförs i ansökan. Ett möjligt sätt att kompensera skulle kunna vara att optimera denna nytta genom en röjningsplan med anpassad skötsel av utvalda funktionella delar. Exempelvis kan lämpliga delar röjas med kortare intervall för att åstadkomma en örtrik flora som ansluter till naturvärden funna i betesmark, träd hamlas eller brynmiljöer tillskapas.

Vidare skriver länsstyrelsen att en röjningsplan som utarbetas i dialog med Länsstyrelsen minskar behovet av samråd enligt 12 kapitlet 6 § miljöbalken vid underhållsröjningar.

Vattenverksamhet: Vid åtgärder inom vattenområde ska anmälan om vattenverksamhet göras.

Kulturmiljö: Länsstyrelsen upplyser om att det ankommer sökande att visa hänsyn till de aktuella kulturmiljövärdena i samband med arbetsföretaget. Det innebär att ingen körning eller övertäckning får ske på aktuell lämning.

Strålning och hälsa, förorenad mark: Ur strålningssynpunkt förordar länsstyrelsen alternativ A vid Skived. Länsstyrelsen vill även påminna om att i anslutning till Station Skived kan det förekomma markföroreningar, då anläggningen ligger i anslutning till Forshaga bruk. Om man i samband med gräv eller schaktarbeten påträffar föroreningar ska tillsynsmyndigheten, kommunens miljökontor, kontaktas snarast.

Risk och Säkerhet: Ingen erinran

Länsstyrelsen upplyser även om att anläggandet av ledningen lämpligen hanteras som samråd enligt 12 kapitlet 6§ miljöbalken.

Ellevios bemötande

Den planerade ledningen är cirka 340 meter ifrån det planerade naturreservatet och Ellevio bedömer att naturreservatet inte påverkas. Ellevio försöker att undvika exploatering av områden med naturvärdesklass 1 och 2 men kan komma att beröra kantzonen av ett område med naturvärdesklass 2 vid Noransbäcken. Ingen vattenverksamhet planeras. Noransbäcken planeras att korsas med markförlagda kablar som borrar under bäcken. Övriga bäckar kommer att korsas med luftledningsspann.

Ellevio har för avsikt att planera in avverkning in så att den sker utanför fåglarnas huvudsakliga häckningsperiod.

Ellevio kommer visa hänsyn till de aktuella kulturmiljövärdena och ingen körning eller övertäckning kommer ske på lämningar.

Kontakt med kommunens miljökontor kommer tas om det i samband med schaktarbeten påträffas föroreningar.

Anläggandet av ledningen hanteras genom samråd enligt 6 kapitlet och koncessionsprövningen av Energimarknadsinspektionen, inte genom samråd enligt 12 kapitlet 6§ miljöbalken. Detta skulle innebära en dubbelprövning som inte är motiverad.

Karlstad kommun skriver i sitt yttrande att i samband med det tidiga samråd som föregått aktuellt samråd enligt 6 kap miljöbalken (MB), lämnade Karlstads kommun förslag på en alternativ dragnings av kraftledningen utifrån befintliga natur- och friluftslivsvärden samt planer för bebyggelseutveckling. Karlstads kommun kan konstatera att Ellevio anpassat dragningen av kraftledningen, utifrån det förslag som kommunen lämnade, och har därför inga synpunkter på den aktuella samrådshandlingen, förutom att kommunen ser det som positivt att Molkom nu kan få ett driftsäkert elnät som uppfyller dagens leveranskrav.

Forshaga kommun, miljö- och byggnadsnämnden, skriver följande:

Vid nybyggnation av kraftledningen måste extra hänsyn tas till befintlig bebyggelse. Hänsyn måste även tas till de planer som kommunen fastställt och som möjliggör nybyggnation av enbostadshus i området. Markkabel ska därför förlängas längre österut mot Molkom så att den passerar fastigheten Forsnor 1:9 med bred marginal.

Forshaga kommun antog 2018-05-22 en LIS-plan i området sydöst om Långgatan och längs Noransbäckens sydvästra strand. Planen möjliggör nybyggnation av friliggande enbostadshus. Det finns även en gammal plan i området sydöst om Långgatan som möjliggör nybyggnation av enbostadshus. Alla alternativ med en kort bit nedgrävd kabel och sedan luftledning skulle innebära att området som kan bebyggas minskar och att områdets attraktion skulle förstöras. Även befintlig bebyggelse kommer att påverkas negativt om ny luftledning kommer byggas på bara 40 meter från bostadshusen. När en ny luftledning uppförs nära ett bostadshus kan det orsaka oro och inskränkningar om vad som kan/får utföras på fastigheterna.

Av kartmaterialet framgår inte hur nära kraftledningen kommer dras de hus som ligger på landsbygden utanför Skived. Forshaga kommun tar för givet att tillräckliga skyddsavstånd hålls även till dessa fastigheter. Området är inte tätbebyggt så det borde inte vara några problem att uppnå stora avstånd mellan bebyggda fastigheter och den nya kraftledningen.

Kommunstyrelsen i Forshaga kommun tillägger att man vid utbyggnad av ledningar och infrastruktur ska välja utformning och tillgänglig teknik som innebär minsta möjliga påverkan på människor och miljö, landskapsbild, nyttjande av mark och vattenområden samt på befintliga miljöer. Kommunen saknar alternativ till de luftledningsstråk som föreslås och hänvisar istället till markförlagd kabel då denna är både bättre och säkrare.

Kommunstyrelsen anser att en markförläggning innebär:

- Troligen förkortad byggtid på grund av färre överklaganden
- Ger jobb åt lokala entreprenörer
- Det gör det lättare för kommunens planarbete och bygglovsprocesser eftersom restriktioner och skyddszoner mot bebyggelse kan minska avsevärt.
- Nedgrävda ledningar minskar allmänhetens oro för negativa hälsoeffekter från strålning och magnetfält.

Forshaga kommun förordar att den nya ledningen i hela sin sträckning förläggs under mark. På grund av följande:

- Att ta jordbruks- och skogsmark ur bruk förstör möjligheten till ett rationellt brukande av många fastigheter, styckar sönder och hindrar möjligheter till utkomst på landsbygden. Många fastighetsägare blir hårt drabbade.
- Stor skogs- och jordbruksareal tas ur produktion för överskådlig framtid. Detta strider helt mot riksdagens beslutande miljömål om begränsad klimatpåverkan.
- Det finns också risk för att faunan och landskapet blir starkt förändrat vilket leder till att den lokala attraktionskraften försämras. Möjligheten att bo, besöka eller kunna bedriva näringsverksamhet riskerar att försämras vilket inte är helt acceptabelt.

Ellevios bemötande

Ellevio har efter samrådet valt att justera och förlänga den sträcka som markförläggs öster om Skived. Kabelsträckan förlängs med cirka 1000 meter. Motiveringen är att det är en sträcka som berör en LIS-plan och högre naturvärden samt att det är den sträcka där ledningen går som närmast bostadshus. Marken är dessutom schaktbar, vilket är viktigt. Påverkan på kommunens utvecklingsplaner, boendemiljön och naturmiljön bedöms bli mindre med markkabel på aktuell sträcka. En viss förlängning av en redan planerad kabelsträcka är rimligt. Ellevio bedömer sammanfattningsvis att denna justering är skälig.

I samrådsunderlaget beskrev Ellevio varför regionnätledning i Sverige i huvudsak uppförs som luftledningar, till skillnad mot lokalnätledning. Det är främst inom tätbebyggda områden där det är svårt att anlägga luftledning av utrymmesskäl som ledningar markförläggs inom regionnätet. Ellevio avser att utveckla motiveringen ytterligare i kommande MKB.

Vid planering av nya ledningar följer Ellevio myndigheternas rekommendationer avseende magnetfält.

3.2 Övriga myndigheter och statliga verk

Skogsstyrelsen skriver i sitt yttrande att för åtgärder som berör nyckelbiotop är det önskvärt att verksamhetsutövaren kontaktar Skogsstyrelsen i Värmlands distrikt för en dialog om lämpliga anpassningar.

Ellevios bemötande

Påverkan på befintliga nyckelbiotoper har studerats och vid naturvärdesinventeringen konstaterades det att berörda områden inte bedömdes uppnå klass 3, ”Påtagligt naturvärde”.

Ellevio kommer kontakta Skogsstyrelsen i Värmlands distrikt för eventuella åtgärder som berör nyckelbiotop.

Försvarsmakten har inget att erinra i rubricerat ärende.

Trafikverket skriver i sitt yttrande att Trafikverket ser positivt på att inga stolpar placeras inom vägområdet och att Trafikverkets föreskrifter kommer att följas. Stolpar och stag i en längsgående linje vid väg ska placeras minst på ett avstånd som motsvarar stolpens totalhöjd plus 1,5 meter från vägen, dock minst utanför säkerhetszonen som kan vara upp till 12 meter från vägbanekanten.

Kommer ledningen att korsa järnvägen eller passera Trafikverkets mark krävs att ett avtal tecknas med Trafikverket.

Tillstånd krävs enligt 44 § väglagen (1971:948) för ledningar som är inom vägområdet och/eller korsar en statlig väg. Utöver tillståndet krävs ett avtal med Trafikverket för att få tillträde till vägområdet.

Observera att två separata ansökningar till Trafikverket måste göras om ledningen passerar både statlig väg och Trafikverkets mark och/eller järnväg. Placeringen av stolpar, stag och ledningar vid väg ska följa Trafikverkets publikation 2017:227 ”Ledningsarbete inom det statliga vägområdet”.

Trafikverket skriver att de ser fram emot fortsatt deltagande i ärendet.

Ellevios bemötande

Erforderliga tillstånd och avtal kommer att tecknas med Trafikverket.

Luftfartsverket har inget att erinra mot att nätkoncession beviljas för ledningen.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap avstår från att yttra sig i samrådet.

Elsäkerhetsverket har inga synpunkter i rubricerat ärende i detta skede i processen.

Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) har inga synpunkter på rubricerat ärende.

Strålsäkerhetsmyndigheten skriver i sitt yttrande att myndigheternas rekommendationer som samrådsunderlaget hänvisar till kan inte ensamt ligga till grund för beslut om kraftledningar. Det är miljöbalkens försiktighetsprincip som ska tillämpas. I kommande MKB bör ett resonemang föras kring försiktighet utifrån miljöbalken.

Folkhälsomyndigheten är tillsynsvägledande när det gäller miljöbalken eftersom det i det här fallet avser miljöfarlig verksamhet som inte omfattas av tillståndsplikt enligt strålskyddslagen. SSM anser därför att Folkhälsomyndigheten ska ges möjlighet att yttra sig i ärendet.

I samrådsunderlaget står att ett eller två bostadshus ligger inom 50 m från den planerade luftledningen. Ellevio bör tydligare redogöra vilka magnetfältsnivåer som kraftledningen förväntas medföra i dessa bostadshus.

SSMFS 2008:18 anger referensvärden för elektromagnetiska fält. Referensvärdet för magnetfält för den systemfrekvens som används i Sverige, 50 Hz, är 100 mikrotesla. Referensvärdena är satta för att med marginal skydda mot alla säkerställda hälsorisker, i det här fallet nerv- och muskelpåverkan.

Vidare skriver SSM att det finns en vetenskapligt grundad misstanke om förhöjd risk för barnleukemi för barn som exponeras varaktigt för lågfrekventa magnetfält. Bakgrunden är att epidemiologiska studier observerat en genomsnittlig fördubblad incidens för barnleukemi för grupper som exponerats för 0,4 µT eller högre i medelvärde jämfört med de som exponerats för 0,1 µT eller lägre. Det observerade sambandet gäller för barn som har varit exponerade för magnetfält med frekvenserna 50 eller 60 Hz. Sambandet är dock för svagt för att med säkerhet påvisa ett orsakssamband. Det har inte heller gått att finna något robust stöd från djur- eller cellstudier för ett samband. WHO:s cancerforskningsgrupp IARC har därför klassat lågfrekventa magnetfält som möjligen cancerframkallande.

Ellevios bemötande

Ledningens uppfyllelse av de allmänna hänsynsreglerna, inklusive försiktighetsprincipen, redovisas i kommande MKB.

Folkhälsomyndigheten har i tidigare ärenden meddelat Ellevio att de inte utgör en instans för samråd gällande regionala och lokala planfrågor. Myndigheten lämnar därför inga yttranden. Mot bakgrund till denna information tar Ellevio inte med Folkhälsomyndigheten i samrådsretsen.

I samrådsunderlaget (sid 17) redovisades beräknade magnetfältsnivåer vid de bostadshus som hamnar inom 50 meter från planerad ledning. Av redovisningen framgår att det rör sig om mycket låga nivåer. Motsvarande kommer redovisas i MKB:n.

3.3 Organisationer och föreningar

Orienteringsklubben SK Örnen Orientering skriver i sitt yttrande att SK Örnen Orientering har en orienteringskarta, Molkom Väst, som kommer att beröras av den föreslagna sträckningen av kraftledningen. När det händer något som förändras i terrängen, hyggen, nya vägar/stigar, osv. måste den revideras. Detta för att vara aktuell och stämma för de som använder kartan. SK Örnens verksamhet är nybörjarorientering, kurser, motions och tävlingsarrangemang

SK Örnen har blivit upplysta om att kraftledningen kommer att korsa detta område. Om detta sker måste det revideras. Det utgör en ganska stor kostnad så SK Örnen förutsätter att Ellevio står för denna kostnad. SK Örnen har bifogat en karta som visar att kraftledningen sträcker sig över deras orienteringskarta.

Ellevios bemötande

Ellevio bekostar normalt inte uppdateringar av orienteringskartor.

3.4 Företag

Skanova/Telia Elskyddsärenden skriver att de inte har speciella synpunkter på förordad sträckning. Telia vill dock påpeka att de har telekablar i området närmast Skived/Forshaga och Molkom. Telia önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning. Denna ståndpunkt skall noteras i planhandlingarna. Tvingas Telia vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Telia att den part som initierar åtgärden även bekostar den. Kontroll av telekablares lägen och kabelanvisning beställs via www.ledningskollen.se. Se även Telestörningsnämndens meddelande nr 21 (avstånd mellan kraft- och teleledning).

Ellevios bemötande

Ellevio tackar för denna upplysning. Befintliga ledningar i mark flyttas bara ifall det är nödvändigt för att komma fram och bekostas i så fall av Ellevio. I första hand undviks befintliga ledningar. Under detaljprojekteringen kommer befintliga ledningar studeras mer i detalj. Ledningssamordning sker med de ledningsägare som kommer beröras.

Karlstad El- och Stadsnät AB har inga synpunkter på detta ärende.

3.5 Fastighetsägare och allmänhet

Fastighetsägare i Forshaga kommun

Ägaren av fastigheten Bjurerud 1:18 skriver att det är okej att ledningen byggs över Bjurerud 1:18 för att sedan fortsätta över Mosserud 1:34 vid Skarsjön. Fastighetsägaren föreslår att ledningen ska grävas ner i gårdet och genom hagmark och skog vid Forsnor 1:5.

Ellevios bemötande

Ellevio har efter samrådet valt att justera landningssträckan så att den går över Bjurerud 1:18 och sedan över Mosserud 1:34. Ellevio har valt att markförlägga ledningen över fastigheten Forsnor 1:5 fram till skogskanten.

Ägaren av fastigheten Mosserud 1:34 skriver i sitt yttrande att ledningen borde dras vid kommungräns mellan Forshaga och Karlstad. Då slipper de ledningen vid bebyggelse. Kabel längs vägarna föreslås.

Ellevios bemötande

I samrådsunderlaget beskrev Ellevio varför regionnätledning i Sverige i huvudsak uppförs som luftledningar, till skillnad mot lokalnätledning. Det är främst inom tätbebyggda områden där det är svårt att anlägga luftledning av utrymmesskäl som ledningar markförläggs inom regionnätet. Ellevio avser att utveckla motiveringen ytterligare i kommande MKB.

Ellevio har efter samrådet justerat ledningssträckningen så att den inte går över de öppna fälten utan följer en sträckning i närheten av kommungränsen.

Ägarna av fastigheterna Bjurerud 1:18 och Mosserud 1:34 har gemensamt lämnat kompletterande synpunkter:

Om ledningen ska gå på nuvarande sträckning över fastigheten Mosserud 1:34 kräver fastighetsägarna att sträckningen över åkrarna i Mosserud grävs ned med markkabel. Om detta inte är genomförbart kräver de en ny sträckning söder om åkarna.

Sonen till ägaren av fastigheten Mosserud 1:34 skriver i sitt yttrande att han är missnöjd över att familjen inte fått information om ledningen redan när den kom på tal 2017. Han vill understryka att det är ett stort intrång på landsbygden och för dess invånare och lämnar följande förslag:

1. Nollalternativ, Molkom har idag inte speciellt många strömavbrott som påverkas av de nya leveranskraven så en ledning i nuläget är onödig och förfulande av landsbygden och landskapsbilden, speciellt en luftledning som är både sämre för miljön och människan vad gäller strålning än en markledning skulle vara.
2. En markledning i den redan gjorda ledningsgata mellan Deje och Molkom skulle inte ändra landskapsbilden och reservmatning till Molkom finns då således. Att bygga luftledning är bakåtsträvande och omodernt och farligt för människor och djur.

3. En markledning på hela tänkta sträckan får mindre påverkan på människor och djur och dess miljö och om man ser in i framtiden så förutspås det mer stormar än det hittills varit vilket i sin tur gör en markledning mer driftsäker än en luftledning.

Ellevios bemötande

Ellevio har efter samrådet justerat ledningssträckningen så att den inte går över de öppna fälten utan följer en sträckning i närheten av kommungränsen.

En reservledning behövs för att öka driftsäkerheten till Molkom. Om det blir ett avbrott på ledningen eller om ledningen behöver tas ur drift för underhåll behövs en till matning till Molkom för att undvika strömavbrott. För att få en bra struktur på nätet byggs ledningarna i olika sträckningar, vilket ger ett robust nät som kan klara en eventuell störning.

I samrådsunderlaget beskrev Ellevio varför regionnätsledningar i Sverige i huvudsak uppförs som luftledningar, till skillnad mot lokalnätsledningar. Det är främst inom tätbebyggda områden där det är svårt att anlägga luftledning av utrymmesskäl som ledningar markförläggs inom regionnätet. Ellevio avser att utveckla motiveringen ytterligare i kommande MKB. Regionnätsledningar byggs träsäkra och är därmed inte känsliga för stormar såsom luftledningar inom lokalnätet.

Ägarna av fastigheten Forshaga-Forsnäs 1:9 skriver att de bor i närheten av den tänkta ledningsgatan och att de finner det mycket olämpligt att montera en luftledning där de promenerar med sina djur och barn. De skriver också att det känns otroligt omodernt med luftledning år 2019 och att idag grävs allt ner för att ha det driftsäkert. Fastighetsägaren motsätter sig luftledning.

Ellevios bemötande

I samrådsunderlaget beskrev Ellevio varför regionnätsledningar i Sverige i huvudsak uppförs som luftledningar, till skillnad mot lokalnätsledningar. Det är främst inom tätbebyggda områden där det är svårt att anlägga luftledning av utrymmesskäl som ledningar markförläggs inom regionnätet. Ellevio avser att utveckla motiveringen ytterligare i kommande MKB.

Ledningssträckningen har justerats längre österut och är nu lokaliserad cirka 300 meter ifrån fastigheten Forshaga-Forsnäs 1:9.

Ägarna av fastigheterna Skived 1:190 och Norra Skived 4:1 skriver att i nuvarande förslag är ledningen nedgrävd fram till deras allé och att den i direkt anslutning med denna ska övergå i en luftledning. Att placera en spänningsbock med tillhörande luftledning där anser de inte är att ta tillräcklig hänsyn till bostadsområdet. Fastighetsägarna anser att det på ett negativt sätt påverkar det allmänna intrycket för Forshagas östra infart och i synnerhet allén till deras fastighet. Fastighetsägarna gör därmed bedömningen att detta påverkar fastighetsvärdet på ett påtagligt negativt sätt vilket skulle leda till negativa ekonomiska konsekvenser för dem vid en framstående försäljning.

Vidare skriver fastighetsägarna att en sekundär synpunkt är att en sådan luftledning så nära deras bostad också orsakar onödig exponering av induktionsspänning, vilket skapar oro främst för deras barns hälsa.

Med utgångspunkt i ovanstående och det informationsmaterial som är tillgängligt anser de att ledningen minimum ska kablas fram till Noransbäcken. Det framkommer inga hinder för detta i

informationsmaterialet och detta skulle stilla deras oro med avseende på allmänt negativt intryck, värdeminskning på fastighet och induktionsspänning.

I övrigt har fastighetsägarna inga synpunkter på ledningsdragningen.

Ellevios bemötande

Ellevio har efter samrådet valt att förlänga markkabelsträckan xx meter, vilket innebär att den markförlagda ledningen sträcker sig förbi allén och Noransbäcken.

Då bostäderna, inom fastigheterna Skived 1:190 och Norra Skived 4:1, är belägna över 100 meter från den planerade ledningen bidrar inte ledningen till förhöjt magnetfält i bostäderna.

Ägarna av fastigheterna Forsnor 1:5, 1:21, 1:24 och 1:26 samt Norra Skived 2:3 skriver i sitt yttrande att de tycker att Ellevio ska vara mottagare av synpunkter och inte ett konsultbolag, eftersom det är Ellevio som ska bygga ledningen. De skriver även att de tyckte kartan som var i inbjudan till samrådet var otydlig.

Fastighetsägarna anser att Ellevio gett dubbla budskap angående jordkabel och luftledning. I media står det att Ellevio har grävt ner 400 mil elledning och kommer gräva ner ytterligare 100 mil. Vid öppet hus meddelade Ellevio att de inte gräver ner regionnät men fastighetsägarna anser att 500 mil nedgrävning även måste innebära nedgrävning av regionnätsledningar.

Fastighetsägarna skriver även att enligt Energimyndighetens hemsida så måste 36 kV vara ett lokalnät och därför är den nya ledningen mellan Skived och Molkom ett lokalnät. Fastighetsägarna kräver svar på om alla inom Ellevio arbetar mot samma mål.

Vidare skriver fastighetsägarna att den planerade ledningen är tänkt som reserv för elförsörjning till Molkom. Det verkar inte vara några nämnvärt större störningar med avbrott i Molkoms elförsörjning. Fastighetsägarna undrar om en luftburen kraftledning som reservförsörjning av el är nödvändig och de efterfrågar statistik på antal strömavbrott och långa avbrotten är i Molkom.

Fastighetsägarna skriver även att de har svårt att se de ekonomiska fördelarna med luftburen kraftledning. De undrar hur de kan bli billigare att dra en luftburen ledning med avverkning av skog, maskiner som ska sätta upp stolpar och maskiner som drar själva elkablarna mm. Jämfört med att gräva ner elledning genom att följa vägkant, åkerkanter och vissa sträckor genom skog. Fastighetsägarna efterfrågar en redovisning av ungefärliga kostnader för de olika alternativen att anlägga elledning i luft och i mark.

Fastighetsägarna menar också att övriga samhällsekonomiska kostnader för luftburen kraftledning måste räknas in. Det blir ett stort ingrepp och ett förfulande av landskapsbilden vilket innebär att Forsnor blir mindre attraktivt som boendemiljö. Även åker- och skogsmark blir mindre attraktivt samt problematisk att bedriva jord- och skogsverksamhet. Fastighetsägarna efterfrågar en redovisning av värdeminskning för fastigheterna som berörs.

Vidare meddelar fastighetsägarna att båda föreslagna sträckor A och B innebär en mindre katastrof både ekonomiskt och på grund av risk- och hälsoeffekter. På öppet hus fick fastighetsägarna reda på att ingen ersättning utgår för värdeminskning av deras fastigheter. En redovisning av värdeminskning och ersättning för deras fyra fastigheter efterfrågas och krävs av fastighetsägarna.

Fastighetsägarna skriver även i sitt yttrande att i samrådsunderlaget är det beskrivet att ledningen inte uppförs i nära anslutning till samlad bebyggelse. I Forshaga kommuns översiktsplan är bebyggelsen i Forsnor utpekad som samlad bebyggelse enligt PBL 8 kap 5 §, vilket betyder att samrådsunderlaget inte verkar vara väl genomarbetat.

Vidare skriver fastighetsägarna att i samrådsunderlaget står det att Strålsäkerhetsmyndigheten tillsammans med flera myndigheter har arbetat fram en vägledning vid samhällsplanering angående magnetfält och hälsorisker och att Ellevio har för avsikt att följa den. Fastighetsägarna undrar hur Ellevio förklarar dragningen av en ny luftburen kraftledning genom befintlig bebyggelse som förstör hela landskapsbilden, med ökad säkerhetsrisk och där magnetfält exponeras för ett antal boenden. Fastighetsägarna beskriver även olika hälsorisker med magnetfält och undrar om det är nödvändigt att dra en kraftledning genom bebyggelse och utsätta boende för ett ständigt magnetfält utan att egentligen veta vilka hälsorisker som finns med magnetfält.

Fastighetsägarna skriver vidare att det inte står något i samrådsunderlaget om säkerhet och risker med att vara nära en kraftledning. Fastighetsägarna sammanfattar de som står på Svenska kraftnäts hemsida om säkerhetsrisker. På hemsidan står det bland annat att el kan orsaka skador även om man inte rör själva ledningen. Spänningsnivåerna är så pass höga att olyckor kan uppstå flera meter från kraftledningen. De skriver också om risker med friluftsliv och lek nära en kraftledning, jaktorn, cykla under en kraftledning, regler för stängsel, skogsbruk, markarbeten, jordbruk, bevattningsanläggning samt att inga jordmassor får läggas upp under ledningen.

Fastighetsägarna skriver även att elledningar drar till sig åska. De skriver att åskan gärna drar sig ner i bostadsområdet och att den har slagit ner i två bostadshus samt ett antal träd i närheten.

Fastighetsägarna skriver vidare att de bor och vistas barn i området som är vana att röra sig fritt, spela fotboll, skidåkning, pilbågeskytte mm. En kraftledning begränsar denna frihet för både barn och vuxna. Fastighetsägarna efterfrågar svar på hur de ska kunna leva och bo i en sådan icke harmonisk miljö med ökade säkerhets- och hälsorisker som en luftburen kraftledning medför.

Fastighetsägarna skriver att enligt beräkningarna som finns i samrådsunderlaget är beräknat magnetfält för Forsnor 1:21 och Forsnor 1:24 i bostadshus 0,056 μT . Fastighetsägarna visar ett diagram som visar att magnetfältet hamnar på ca 0,2 μT för kraftledningar på 20 kV och 40 kV. Fastighetsägarna visar en förklarande text till diagrammet och vill att Ellevio observerar de två sista meningarna: Genomsnittliga magnetfält i bostäder uppgår i storstäder till 0,1 μT och i mindre tätorter 0,05 μT . Högre värden än dessa kan förekomma i bostäder nära kraftledningar eller vid transformatorstationer inne i byggnader. De visar resultat från flera magnetfältberäkningar där samtliga resultat visar högre magnetfält än Ellevios beräkningar. Fastighetsägarna efterfrågar svar på varför alla andra diagram visar högre magnetfält. Fastighetsägarna efterfrågar även en redogörelse för hur magnetfält från kraftledning påverkar teknisk utrustning som finns i och utanför bostäder.

Vidare skriver fastighetsägarna att de saknar information i samrådsunderlaget om boendemiljön och naturen i den samlade bebyggelsen för Forsnor. Enligt fastighetsägarna är det en rik fauna av växter, fåglar och djur i området. Fastighetsägarna menar att fåglar påverkas av luftburna ledningar och flyger ofta rakt in i ledningar då dom inte ser ledningarna vid flygning. Fastighetsägarna anser att det finns en mängd olika fågelarter i Forsnor som talar för att en luftburen kraftledning är till en stor nackdel. Tranor och svanar har ett flygstråk som gör att dom

kommer att fastna i tänkt kraftledning vid landning på gärde mellan Forsnor 1:21 och 1:24 enligt fastighetsägarna.

Fastighetsägarna undrar om en luftburen reservkraftledning är så pass mycket värd för Ellevio att förstöra attraktiv boendemiljö på landsbygd. Läget är även attraktivt med närhet till samhällsservice som affär, skola, vårdcentral mm. Fastighetsägarna efterfrågas svar på om Ellevio vill motverka en levande landsbygd där folk verkar och bor.

Vidare skriver fastighetsägarna att Energimarknadsinspektionen skriver på sin hemsida bland annat att en alternativredovisning gör det möjligt för Ei att bedöma olika alternativs miljömässiga och ekonomiska konsekvenser. Ei ska pröva om den sökta ledningssträckan uppfyller kravet på den mest lämpliga lokaliseringen och om krav på annan lokalisering skulle vara oskäligt. Fastighetsägarna skriver att det i samrådsunderlaget inte finns alternativa sträckningar för ledningsdragning mellan Skived och Molkom redovisade. Alternativ som t ex:

- Dra ytterligare ledningar på stolpar från kraftstationen i Skived via kraftstationen i Deje sen vidare till Molkom, där existerande ledningar redan finns, borde vara möjligt.
- En markförlagd ledningsträckning hela vägen från Skived till Molkom.

Fastighetsägarna skriver att föreslagen ledningsdragning är oacceptabel med hänsyn till påverkan på naturvärden, kulturvärden, landskapsbild och friluftsliv, men framförallt till de människor som kommer att bo nära ledningen. Fastighetsägarna efterfrågar alternativa ledningssträckor. Nytt samrådsmöte krävs för alla boende och fastighetsägare som är berörda där svar och förklaringar erhålls på det som efterfrågats ovan i denna skrivelse med synpunkter.

Fastighetsägarna önskar att vid en ansökan om nätkoncession till Energimarknadsinspektionen ska inkomna synpunkter i sin helhet följa med som bilagor. Fastighetsägarna förespråkar ett enda alternativ och det är en markförlagd elledning. Markförlagd hela vägen från Skived till Molkom utmed befintlig väg är ett bra alternativ.

Kompletterande synpunkter från ägarna av fastigheten Forsnor 1:24:

För alternativ A förstår fastighetsägarna att vegetation utmed väg kommer att tas ned och att stora delar av vegetation kommer tas ned vid alternativ B. Vegetation mot vägarna är enligt fastighetsägarna viktigt. Vegetationen skyddar enligt fastighetsägarna mot trafikbuller och insyn, bidrar till att det finns skugga, vilket också är viktigt med tanke på att vi går mot varmare klimat. Fastighetsägarna hävdar att det blir ett fullt landskap som de inte kan acceptera.

Ellevios bemötande

Ellevio har efter samrådet valt att förlänga den sträcka som markförläggs öster om Skived. Kabelsträckan förlängs med cirka 1000 meter. Motiveringen är att det är en sträcka som berör en kommunal LIS-plan¹ och högre naturvärden samt att det är den sträcka där ledningen går som närmast bostadshus. Marken är dessutom schaktbar, vilket är viktigt. Påverkan på kommunens utvecklingsplaner, landskapsbild för boendemiljön samt naturmiljön bedöms bli mindre med markkabel på aktuell sträcka. En viss förlängning av en redan planerad kabelsträcka är rimligt. Ellevio bedömer sammanfattningsvis att denna justering är skälig.

Ellevio vill verka för en levande landsbygd genom förstärkning och utbyggnad av elnätet. Kraftledningar är en naturlig och nödvändig del av infrastrukturen såväl på landsbygden som i

¹ Plan för Landsbygdsutveckling i sjönära lägen

och kring tätorter. De hindrar inte barn och vuxna att röra sig fritt, spela fotboll, åka skidor, jaga etc. i ledningarna närhet. Det Svenska kraftnät trycker på är vikten av ha uppsyn över barn i närheten av kraftledningar då det är förenat med fara att kättra upp i kraftledningsstolpar. Det är även viktigt att inte fiska med kastspö, flyga drake eller placera höga klätterställningar under en ledning, med risk för att något/någon kan komma kontakt med ledningens faslinor. På aktuell 36 kV ledning kommer faslinorna hänga minst 6 meter ovan mark.

Magnetfältet beror i huvudsak på årsmedelströmlasten och fasavståndet. För aktuell ledning är strömlasten förhållandevis låg och fasavståndet kort (1,45 m), vilket tillsammans ger ett lågt magnetfält.

Ledningen drar inte till sig blixten. Blixten träffar högsta objektet vilket i vissa fall kan vara ledningen. Men i skogen är ledningen lägre än träden. Då ledningen inte är ansluten till hus kommer blixten inte letar sig vidare in i bostadshus.

En ledning som transporterar ström mellan två transformatorstationer, och som därigenom matar ett större område (såsom Molkom) utgör en regionnätsledning. Det är alltså ledningens funktion som avgör om ledningen är en regionnätsledning eller en lokalnätsledning. Även 36 kV ledningar kan utgöra regionnätsledningar, så det som står på Energimyndighetens hemsida stämmer inte.

Slutligen vill Ellevio nämna att vi tar in konsulter som hjälper oss i våra projekt då vi inte har resurser att utföra allt arbete på egen hand. Elleviopersonal är dock involverade i projektet under hela processen och granskar allt material som tas fram. Ellevio har det yttersta ansvaret och kommer att bygga, äga och driva anläggningen.

Kompletterade synpunkter från ägarna av fastigheten Norra Skived 2:3:

Fastighetsägarna har valt att bo utanför centrum på grund av den fina natur som finns omkring dem. Natur innebär ett rikt djurliv med svanar som de följer från köksfönstret och hägern som alltid kommer på våren. Skog/träd inpå husknuten, gamla fina träd samt följa nya som växer upp. Ellevios förslag på luftburen ledning kommer för fastighetsägarna innebära försämrade boendemiljö och Ellevio tar ifrån dem den fina plats de valt att bo på, en plats de bott på i många år och en plats de trivs på. Därför vill fastighetsägarna att Ellevio lägger ledningen i marken.

Ellevios bemötande

Ellevio har justerat sträckning och ledningen förläggs med kabel över de öppna fälten norr om aktuell fastighet.

Kompletterade synpunkter från ägarna av fastigheterna Forsnor 1:5 och Forsnor 1:21:

Om Ellevio ska ha en ny elledning i denna sträckning som föreslagits, accepterar fastighetsägaren enbart markförlagd elledning som innebär att kabeln grävs ner i åkermark runt Forsnor 1:24 på Forsnor 1:6 och följer fastighetsgränsen mellan Forsnor 1:6 och Forsnor 1:5 i cirka 430 meter. Ledningen fortsätter norrut mot Åsen genom skogsmark. Förslaget fortsätter sedan sydöst genom att följa fastighetsgränsen mellan Forsnor 1:5 och Forsnor 1:18.

Denna markförlagda sträckning pratade fastighetsägaren, och representant för Forsnor 1:2 och Forsnor 1:6, med Ellevio om på samrådsmötet vid öppet hus.

Ellevios bemötande

Ellevio har efter samrådet valt att förlänga den sträcka som markförläggs öster om Skived. Kabelsträckan förlängs med cirka 1000 meter. Motiveringen är att det är en sträcka som berör en kommunal LIS-plan² och högre naturvärden samt att det är den sträcka där ledningen går som närmast bostadshus. Marken är dessutom schaktbar, vilket är viktigt. Påverkan på kommunens utvecklingsplaner, landskapsbilden för boendemiljön samt naturmiljön bedöms bli mindre med markkabel på aktuell sträcka. En viss förlängning av en redan planerad kabelsträcka är rimligt. Ellevio bedömer sammanfattningsvis att denna justering är skälig.

Ägaren av fastigheten Forsnor 1:9 skriver i sitt yttrande att fastighetsägaren upplever det konstigt att Ellevio skriver i samrådsunderlaget att allmänheten givits möjlighet att ta del av informationen i tillräcklig omfattning. Fastighetsägaren tycker också att det är märkligt att Ellevio redan nu kan uttala sig om en sammanfattad bedömning (ej betydande miljöpåverkan) då allmänheten inte haft möjlighet att komma in med synpunkter.

Fastighetsägaren ställer frågan om Ellevios intresse är att göra billiga installationer eller om de avser att utföra installationer som uppfyller försiktighetsprincipen. Fastighetsägaren undrar om Ellevio anser att försiktighetsprincipen är uppfyllt när de planerar att förlägga luftledningen på ett så litet avstånd från Forsnor 1:9 så de boende utsätts för risker av magnetfält.

Vidare skriver fastighetsägaren att i broschyren om magnetfält och hälsorisker står det att det finns samband mellan magnetfält och leukemi. Då inga specifika angivelser på gränsvärden kan anges i broschyren så kan inga värden refereras till för minimum nivåer. Fastighetsägaren skriver att den planerade ledningen är mindre än 70 meter ifrån Forsnor 1:9, vilket med stor sannolikhet gör att ett magnetfält kommer att skapas som i sin tur påverkar boende på fastigheten. Fastighetsägaren undrar varför Forsnor 1:9 inte omnämns i samrådet och ställer frågan om Ellevio anser att boende på Forsnor 1:9 ska förringas och är så betydelselösa att de inte behöver omnämnas i underlaget. Fastighetsägaren efterfrågar tydligare förklaring på hur magnetfältsbereäkningarna har genomförts.

Fastighetsägaren efterfrågar flera alternativ vid Skived och undrar varför elljusspåret i Molkom är så viktigt att ta hänsyn till.

Enligt fastighetsägarens beräkning kommer de närboende direkt påverkas 9869600 timmar av den nya krafledningen, antingen genom förändrade möjligheter av att nyttja omgivningarna och dess rekreationsområden eller direkt genom de elektromagnetiska fält som alla närboende påverkas av. Fastighetsägaren efterfrågar svar på om dessa 9869600 timmar är så små i relation till investeringen och det förordade förslaget så de kan förbises.

Fastighetsägaren ifrågasätter Calluna AB:s naturinventering och efterfrågar svar på varför inventeringen inte genomfördes under sommar eller tidig höst. Fastighetsägaren ifrågasätter Callunas arbete och undrar hur så få personer har hunnit inventera hela området vid fältbesök.

Fastighetsägaren skriver även att det finns större mängder fågel som flyger in och slår på de kringliggande gårderna där den tänkta sträckan för luftledningen i Skived är tänkt att placeras. Fastighetsägaren menar att ledningen kommer hindra möjligheten för större fåglar att flyga in och landa på de omgivande gårderna.

² Plan för Landsbygdsutveckling i sjönära lägen

Fastighetsägaren ifrågasätter den planerade luftledningens placering då fastigheterna Forsnor 1:15, Forsnor 1:8 och Forsnor 1:4 anses ha måttliga till höga naturvärden enligt den naturvärdesinventering som gjordes i Maj 2013 av Skogsstyrelsen på uppdrag av Bergvik Skog Väst AB. Större delen av området har nyckelbiotopskvalitet och utgör en optimalbiotop för den i området intressanta Vitryggiga hackspetten. Fastighetsägaren bedömer att det är en likvärdig biotop där den planerade ledningen ska dras. Fastighetsägaren vill observera att bedömningen om likvärdig biotop är utförd av fastighetsägaren själv och att fastighetsägaren ej är ackrediterade av SWEDAC för naturvärdesinventering eller följer SIS Standard SS 19900:2014 såsom CALLUNA AB som ej har nämnt dessa områden i sin slutsats och diskussion eller i sina rekommendationer i kapitel 5.2.

Fastighetsägaren ifrågasätter Ellevios bedömning av att projektet inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Antalet berörda hektar som kommer att tas ur bruk blir cirka 52 hektar koldioxidbindande skogsbruksmark. Fastighetsägaren undrar om Ellevio anser att 52 hektar producerande skogsbruksmark är att föringa i dagens samhälle där klimatkompensering förekommer överallt. Fastighetsägaren ifrågasätter om Ellevio har följt sin hållbarhetspolicy eller om det är ekonomiska aspekter som har förtur. Fastighetsägaren skriver att all tillgänglig skogsmark i Värmlands behövs till pappersindustrin i Grums.

Fastighetsägaren skriver även att det enda förslaget om nedgrävd kabel är i anslutning till ”Station Skived” efter Långgatan. I samrådsunderlaget diskuteras tidigare alternativ att bäcken skulle passeras med markkabel men att det är komplicerat och kostsamt. Fastighetsägaren efterfrågar en definition på komplicerat och kostsamt.

Fastighetsägaren undrar om kostnaderna innebär investeringskostnader eller om det är miljökostnader och konsekvenser eller om en statsfinansiell bedömning avses. Fastighetsägaren undrar om funktionskravet ställt från Energimarknadsinspektionen om att ett avbrott måste vara åtgärdat inom 8 timmar är en omskrivning av Ellevio där deras ekonomiska intressen vägs in.

Fastighetsägaren ifrågasätter Ellevios information från deras hemsida där de förklarar att genom att ta bort luftledningar möjliggör Ellevio för mer jordbruk och bostäder i områden där det behövs. Fastighetsägaren undrar om Ellevio anser att skogsmark i Värmland är oviktig eftersom de föreslår luftledning. Fastighetsägaren undrar om samhällsutveckling är viktigare i Stockholm än att bevara produktiv skogsmark i Värmland. Fastighetsägaren undrar varför information om frigörande av mark visas när Ellevio planerar nya sträckningar med luftledning.

Fastighetsägaren påpekar att det på flera ställen i samrådsunderlaget och i naturvärdesinventeringen belyses hur liten luftledningens påverkan kommer bli. Fastighetsägaren skriver att genom att använda material från bland annat Skogsstyrelsen och Strålsäkerhetsmyndigheten uppstår en helt annan bild.

Fastighetsägaren ifrågasätter varför Ellevio använder siffror på säkerhetsavstånd som inte överensstämmer med säkerhetsavstånd som finns i andra dokument. Fastighetsägaren hänvisar till ett remissyttrande angående stamnät där det står att elektromagnetisk strålning ger en ca 200 meter bred barriäreffekt.

Avslutningsvis förväntar sig fastighetsägaren ett förtydligande och svar på ovan nämnda frågor. Fastighetsägaren förväntar sig ett nytt förslag om tekniskt utförande som möter alla parter i detta ärende. Fastighetsägaren anser inte att förenklingar ska genomföras som över en period på 40 år kommer påverka att boendesituationer försämrats eller att skogsutnyttjande och miljöaspekter föringas fullständigt.

Ellevios bemötande

Efter beaktande av inkomna yttranden har Ellevio valt att justera sträckningen något österut närmare kommungränsen, vilket innebär att ledningen nu hamnar ca 140 meter från fastigheten Forsnor 1:9.

Ellevio bedömer att allmänheten fått tagit del av samrådsunderlaget och därmed fått tillräcklig information. Ellevio bedömer att ledningen ej kan antas medföra betydande miljöpåverkan enligt motiveringen i samrådsunderlaget.

Det är skillnad på regionnät och lokalnät vilket förklaras i samrådsunderlaget. Ellevio har på senare år markförlagd många luftledningar inom lokalnätet, då dessa är väderkänsliga genom sina smala ledningsgator. Markförläggningen har gjort lokalnätet mer driftsäkert. Inom regionnätet däremot byggs trädsäkra ledningar, som inte påverkas av stormar.

Det finns inga säkerhetsavstånd som gäller för kraftledningar förutom elsäkerhetsföreskrifterna som anger minsta avstånd mellan yttre faslina och byggnad. För aktuell ledning gäller då 5 meter. I övrigt finns myndigheternas rekommendationer avseende magnetfält. Ellevio planerar nya ledningssträckningar så att de boende inte kommer exponeras av magnetfält som innebär hälsorisker.

En kompletterande naturvärdesinventering kommer genomföras för justerad sträckning. Calluna är ackrediterade av SWEDAC för NVI vilket innebär att det deras kompetens kontrolleras årligen.

Skogsstyrelsen har yttrat sig i samrådet, se tidigare i detta dokument.

Ägarna av fastigheterna Forsnor 1:2 och Forsnor 1:6 anser att om en ledning ska dras i enlighet med samrådsunderlaget så skall den markförläggas. Fastighetsägarna framför följande synpunkter:

- Underlaget saknar redovisning av alternativa dragningar för ledning. Exempelvis saknas motiv till varför ledning skall gå från station Skived och inte från annan till Molkom närliggande station.
- Underlaget hävdar i avsnitt 2.3.1 att luftledning är en mycket kostnadseffektiv och säker lösning. Det saknas källor och information i underlaget som stöder eller underbygger detta utlåtande. Inga kostnadsjämförelser mellan markförlagd eller luftburen ledning finns redovisade.
- Eftersom denna ledning enligt avsnitt 1.1 i underlaget skall utgöra reservmatning till annan ledning eller vice versa så är argumentet om långa driftavbrott inte relevant. Eftersom reservmatning finns så kan längre tid ägnas åt lokalisering av fel i markförlagd ledning.
- Under avsnitt 2.3.3 så beskrivs hur en luftledning är uppbyggd rent fysiskt samt att det för aktuell ledning i huvudsak avses att användas enbenta trästolpar. Dessa trästolpar är sannolikt impregnerade eller ytbehandlade på något vis men det saknas information om vilket impregnering eller ytbehandling som kommer att användas. Det saknas även en konsekvensbeskrivning som redogör för eventuell påverkan på närmiljön när dessa behandlade stolpar förs ner i marken. Både långsiktig och kortsiktig påverkan. Det saknas även redovisning av åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa negativa miljöeffekter.
- Underlaget saknar en diskussion runt sårbarhet vid nyttjande av luftledning. Ur ett säkerhets- och sårbarhetsperspektiv är luftledning rimligen mer sårbar än en markförlagd ledning. Bl.a.

kopplat till klimat, åverkan, terrorism samt olyckor. Fastighetsägarna efterfrågar en redovisning av motiv och underlag kopplat till detta.

- Vid passage över fastighet Forsnor 1:6 nära station Skived så redovisas alternativa dragningar av luftburen ledning. I alternativ B passerar åkermark på fastigheten Forsnor 1:6. Fastighetsägaren anser att ledning över detta snitt, om det ens skall passera där, skall markförläggas av flera orsaker;
 - Luftledning utgör hinder vid brukande av åkermark och medför en lägre nyttjandegrad av jordbruksarealen.
 - Det kommer krävas en vinkelstolpe som tar mer mark i anspråk.
 - Det står i samrådsunderlaget att vid kommande detaljprojektering kommer Ellevio sträva efter att lokalisera stolparna i åkerkanterna för att minimera påverkan. Denna strävan har inte beaktas på denna del av sträckan.
 - Ytterligare skäl till markförläggning är hälso- och markvärdesrelaterat. Fastighetsägaren önskar tydligare redovisning av styrkan på magnetfält och vill ha en jämförelse på magnetfält för kabel och luftledning. Fastighetsägaren önskar också exempel på ändrat marknadsvärde på fastigheter i samband med byggnation av luftledning.

Fastighetsägaren önskar markkabel från station Skived fram till åkerkantens norra sida på fastigheten Forsnor 1:5 som minst. Fastighetsägaren ger som förslag att förlägga kabeln antingen som alternativ A eller alternativ B enligt samrådsunderlaget.

Ellevios bemötande

Ellevio har efter samrådet valt att förlänga den sträcka som markförläggs öster om Skived. Kabelsträckan förlängs med cirka 1000 meter och blir markförlagd över Forsnor 1:6. Motiveringen är att det är en sträcka som berör en kommunal LIS-plan³ och högre naturvärden samt att det är den sträcka där ledningen går som närmast bostadshus. Marken är dessutom schaktbar, vilket är viktigt. Påverkan på kommunens utvecklingsplaner, landskapsbilden för boendemiljön samt naturmiljön bedöms bli mindre med markkabel på aktuell sträcka. En viss förlängning av en redan planerad kabelsträcka är rimligt. Ellevio bedömer sammanfattningsvis att denna justering är skälig.

Resterande sträcka blir dock kvar som luftledning. I samrådsunderlaget beskrev Ellevio varför regionnätledningar i Sverige i huvudsak uppförs som luftledningar, till skillnad mot lokalnätledningar. Det är främst inom tätbebyggda områden där det är svårt att anlägga luftledning av utrymmesskäl som ledningar markförläggs inom regionnätet. Ellevio avser att utveckla motiveringen ytterligare i kommande MKB. I grova drag kostar en markförlagd ledning 3-4 gånger mer än en luftledning, om det är schaktbar mark. I skogsmark, som kräver stubbrytning, hantering av sten/block och viss grad av sprängning, hamnar kostnaden ca 5-6 gånger högre.

En reservledning behövs för att öka driftsäkerheten till Molkom. Om det blir ett avbrott på ledningen eller om ledningen behöver tas ur drift för underhåll behövs en till matning till Molkom för att undvika strömavbrott. För att få en bra struktur på nätet byggs ledningarna i olika sträckningar, vilket ger ett robust nät som kan klara en eventuell störning. Transformatorstationen i Skived är den närmast liggande stationen utöver stationen i Deje. Av den anledningen byggs den nya matningen till Molkom från Skived.

³ Plan för Landsbygdsutveckling i sjönära lägen

I kommande miljökonsekvensbeskrivning kommer en utförligare beskrivning av miljöeffekter och hur dessa kan minskas eller förebyggas.

Ledningsstråket har justerats och de öppna markerna på fastigheterna Forsnor 1:6 och Forsnor 1:5 kommer att passeras med en markförlagd ledning.

Ägarna av fastigheterna Ulleruds-Hedås 1:4 och Skarsjötorp 1:4 undrar varför en luftledning är både säkrare och billigare än en jordkabel. Fastighetsägarna skriver att vi inte har några ytliga jordbävningar. De skriver även att de har svårt att förstå att en luftledning med bred gata skulle vara billigare, om man betalar fullt ut för all den skada en sådan orsakar.

Fastighetsägarna skriver vidare att luftledningar är flygares skräck. Nu har de äntligen fått en ambulanshelikopter till området. Det ser även ut som att det kommer komma svenska brandsläckningsflygplan.

Fastighetsägarna har följande frågor:

- Brandsläckningsflygplan flyger mycket lågt, har Ellevio talat med planerande personal och utländska brandsläckningsflygare?
- Vad säger förarna som kör brandbekämpande helikoptrar? De har sina vattenbehållare som hänger långt under helikoptern.
- Vad säger luftfartsverket om nya luftledningar?
- Vad säger Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap?
- Hur känns det för Ellevio att öka riskerna för ambulans- och brandflygspersonal?
- Skog medför klimatnytta och vi kan bidra genom att inte ta skogsmark ur produktion, vill Ellevio gå emot och framstå som en miljömarodör genom att onödigen ta skogsmark i anspråk?

Vidare skriver fastighetsägarna om det trots allt blir en luftledning har de tre önskemål på mindre ändringar av sträckningen:

- Lilla vackra lövdungen vid NV kanten av fälten nere vid Skarsjön, 140 m ONO Risbergsmossen, som är naturvärdesobjekt N1. Fastighetsägaren önskar att ledningen går längre åt NV så att dungen skonas.
- Lilla vackra lövdungen vid SO hörnet av fältet alldeles V vägen från N till Skarsjöberget. Naturvärdesobjekt N2. Fastighetsägaren önskar att ledningen löpte längre åt SO så att dungen skonades. Kunde man kanske flytta närmaste brytpunkt i NO mot SV.
- Barnens lärkplantering. Fastighetsägaren skriver att Ellevio inte får röra lärkplanteringen då sibirisk lärk är ett framtidsvirke genom att det är så röthärdigt. Planteringen ligger ca 100 m S om landsvägen och ca 460 m NO om naturvärdesobjekt N2.

Om det blir luftledning kommer fastighetsägarna begära ersättning för gårdens förlorade värde utöver kompensation för minskad avkastning.

Ellevios bemötande

I samrådsunderlaget beskrev Ellevio varför regionnätledningar i Sverige i huvudsak uppförs som luftledningar, till skillnad mot lokalnätledningar. Det är främst inom tätbebyggda områden där det är svårt att anlägga luftledning av utrymmesskäl som ledningar markförläggas inom regionnätet. Ellevio avser att utveckla motiveringen ytterligare i kommande MKB.

Helikoptrar och flygplan flyger högre än denna kraftledning som inte sticker upp ovanför skogen. Ellevio följer gällande lagar och föreskrifter vid planering och byggande av ledningar. Ellevio har även haft samråd med Luftfartsverket och Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap.

Ellevio har justerat sträckningen så att den går i norra kanten av lövdungen (N1), längre från Skarsjön, samt norr om den lilla lövdungen (N2). Att gå söder om N2 skulle innebära flera vinklar.

Nordost om N2 går sträckningen inom den inventerade korridoren och naturvärdesinventeringen har inte noterat någon lärkplantering.

Ersättning för bestående skada/värdeminskning sker enligt Expropriationslagen. Detta innebär en engångsersättning för den marknadsvärdeminskning som kraftledningen innebär för fastigheten samt ett påslag om 25%. För att beräkna marknadsvärdeminskningen finns verktyg framtagna av Lantmäteriet och branschen. Exempel på detta är skogsnormen och åkernormen.

Ägarna av fastigheten Solberg 1:3 håller med yttrandet från fastighetsägaren till Ulleruds-Hedås 1:4 och Skarsjötorp 1:4.

Ellevios bemötande

Se bemötandet ovan.

Ägarna av fastigheterna Rudhult 1:7, Östra Deje 1:14 och Östra Deje 1:17 skriver i sitt yttrande att en luftledning delar deras skogsskiften i två brukningsenheter vilket de inte kan acceptera.

Fastighetsägarna framför följande synpunkter:

- Ingen luftledning över deras marker ca 650 m accepteras.
- Då rågångarna inom Sundstad, Rudhult och Östra Deje ligger i öst-västlig riktning vore det en fördel för markägarna om den tänkta ledningen förläggs något söderut mot kommungränsen Forshaga-Karlstad.
- Ett alternativ är en mark- eller luftledning från Skived till Killstad, en sträcka på ca 6 km. Sedan en kabel liggande i sjöarna Gapern-Molkomsjön-Borssjön med kortare avbrott vid Norum och vidare till stationen i Molkom, en ledning på ca 1 km. För markägarna är detta en gynnsam dragning av ledningen.
- För markägarna är ett nollalternativ det bästa alternativet.
- Om inget samarbete mellan Ellevio och markägarna kommer till stånd kommer ärendet att överklagas så länge möjligt är.

Ellevios bemötande

Ellevio har efter samrådet valt att justera den förordade sträckningen så att den går i gränsen mellan Östra Deje 1:14 och Östra Deje 1:17. Vid Rudhult har ledningen justerats cirka 60 meter åt sydöst. På grund av ett objekt med naturvärde och en nyckelbiotop har Ellevio valt att inte dra ledningen längs med kommungränsen. En korsning av Sjöstadsmossen längre söderut bedöms som problematisk då det lär innebära att stolpar behöver placeras i mossen samt framförande av maskiner i blötområdet.

Sjökabelförläggning är inte aktuellt, då det är problematiskt att reparera fel på sjökablar, särskilt vintertid. Driftsäkerheten blir i och med det sämre. Sjökablar läggs därför bara om det inte går att komma fram på annat sätt, såsom ut till skärgårdsöar.

Ägarna av fastigheterna Forshaga-Forsnäs 1:18 skriver att det kändes som ett hårt slag mot deras oskiftade gård, som har funnit i slkten sedan 1632, när de fick reda på den planerade kraftledningen. Fastighetsägarna önskar att de hade blivit involverade redan från inledningsskedet av projektet.

Skogens skötsel är hårt reglerad ur många aspekter, fastighetsägarna sköter gården utifrån skogsbruksplanen och de är certifierade enligt gällande regler. Fastighetsägaren efterfrågar Ellevios konsekvensanalys för förtida uttag, som medför kalhygge på produktiv skog från berörd myndighet. En kraftledningsgata på x antal hektar ger produktionsbortfall för vår framtid och för kommande generationers.

Fastighetsägarna framför följande frågor:

- Var finns de andra alternativ som en sådan framdragnings skulle innebära med kostnadskalkyler?
- Vilka skillnader finns mellan kraftledningsgatan genom
 - a) produktiv skog
 - b) över åkermark
 - c) i kanter av åkermark,
 - d) sjöar och vattendrag
 - e) nedgrävning?
- Varför finns inte en dragnings från Deje till Molkom med som ett alternativt förslag? Det är dessutom kortare sträcka, eller hur?
- På vilka sätt har Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen delgivit detta förslag och fått möjlighet att reagera?

Fastighetsägarna har tidigare upplåtit mark till Ellevio för nedgrävning av kabelledning på deras mark från Skived och norrut, och för pågående projekt tillåter fastighetsägaren nedgrävning av kabel i deras mark. Förslag finns bifogat med sträckning av ledningen i gårdeskant och skogsbilväg.

Fastighetsägarna motsätter sig alla former av kraftledning över deras mark eftersom det medför alltför stort intrång och begränsar fastighetsägarna i deras aktuella drift av gården och för framtida bruk och generationer.

Fastighetsägaren föreslår följande alternativa dragningar:

1. Gräv ner hela sträckan. Fastighetsägarna ser i media att Ellevio gräver ner en mängd ledningar.
2. Det finns redan tre kraftledningsgator från transformatorn i Skived. Varför behövs det en dras en ny, dessutom över en fastighet med bostadshus? Går det inte att köra en parallell dragnings med den norra ledningsgatan och vinkla av den österut, runt Sjöstadshöjden vid kommungränsen? Detta alternativ skyddar ju Noransbäcken och dess känsliga biotop-fauna. Det

fanns tidigare en kraftledning där.

3. Förslaget om ledningen når Forshaga-Forsnäs 1:18. Gräv ner i gärdeskanten norrut och skogsbilvägen österut.

4. Österut rakt över gården och impediment till Sjöstad och anslut österut med Sjöstad och Hasselbol. Nyttja eventuellt Gapern och Molkomsjön och lägg kabelledningen på botten av sjöarna. På detta sätt dras sträckningen mest på åkermark och impediment och medför liten åverkan på miljön.

5. Österut rakt mot kommungränsen.

Fastighetsägarna ser fram emot att ett samråd upprättas utifrån deras frågor och konkreta förslag. Fastighetsägarna meddelar att de aldrig kommer att tillstyrka eller vara delaktiga dragningen diagonalt över deras mark eftersom en sådan sträckning medför åderlätning för deras arbete och skötsel idag och för framtida generationers bruk av skogen.

Ellevios bemötande

I samrådsunderlaget beskrev Ellevio varför regionnätledningarna i Sverige i huvudsak uppförs som luftledningar, till skillnad mot lokalnätledningarna. Det är främst inom tätbebyggda områden där det är svårt att anlägga luftledning av utrymmesskäl som ledningar markförläggs inom regionnätet. Ellevio har mycket riktigt på senare år markförlagd många luftledningar inom lokalnätet, då dessa är väderkänsliga genom sina smala ledningsgator. Markförläggningen har gjort lokalnätet mer driftsäkert. Inom regionnätet däremot byggs träsäkra ledningar, som inte påverkas av stormar. Ellevio avser att utveckla motiveringen ytterligare i kommande MKB.

Samråd har skett förutom med berörda fastighetsägare, även med berörda myndigheter, däribland Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen. Dessutom hölls ett tidigt samråd med berörda kommuner.

Ellevio har utrett alternativa sträckningar och har efter samråd med berörda kommuner identifierat den aktuella sträckningen som den som ger minst påverkan på motstående intressen. Vissa justeringar av sträckningen har gjorts efter samrådet med fastighetsägare och allmänhet. Ledningssträckningen har justerats något österut över berörd fastighet.

Sjökabelförläggning är inte aktuellt, då det är problematiskt att reparera fel på sjökablar, särskilt vintertid. Driftsäkerheten blir i och med det sämre. Sjökablar läggs därför bara om det inte går att komma fram på annat sätt, såsom ut till skärgårdsöar.

Ägarna av fastigheten till Sundstad 1:27 skriver i sitt yttrande att den föreslagna sträckningen slår sönder 12 mindre skogsägares marker, vilka även ska förhandlas med osv.

Fastighetsägarens förslag följer inledningsvis en skiftesgräns för att därefter endast passera 2 stora skogsägares skiften. Fastighetsägaren skriver att enligt markägaren till Sundstad 1:6, vid Skybergets fot avsatts ett biotopskyddsområde på hans mark, där den förordade ledningen föreslås passera. Fastighetsägaren yrkar även att det enligt uppgift genomförda samrådet osv. inte uppfyller vad lagstiftningen anger. Detta eftersom fastighetsägaren inte erhållit kallelse inför mötet och därför inte fått möjlighet att delta. Fastighetsägaren vill därför ha ett nytt samrådsmöte för att på plats diskutera en ev. ny sträckning av 36 kV ledningen mellan Skived och Molkom, eller på annat sätt få möjlighet att lämna synpunkter.

Ellevios bemötande

Ellevio har skickat en samrådsinbjudan till berörda fastighetsägare, inklusive Sundstad 1:27, med uppgift om hur synpunkter kan lämnas, hur samrådsunderlaget kan nå samt inbjudan till samrådsmöte i form av Öppet hus. Samrådet har även annonserats i lokal press. Ellevio anser att fastighetsägare har getts möjlighet att delta i samrådet.

Den förordade sträckan har justerats något åt öster över berörd fastighet. En justering längre österut har begränsats av ett objekt med naturvärde och en nyckelbiotop. På fastigheten Sundstad 1:6 finns ett objekt med naturvärde och två nyckelbiotoper. Ellevio har inte funnit några uppgifter om ett biotopskyddsområde. Det ledningsstråket berör inte naturvärdet och nyckelbiotoperna, utan passera väster om dessa.

Fastighetsägare i Karlstad kommun

Ägaren av fastigheten Björketorp 1:37 skriver i sitt yttrande att den planerade ledningen går rakt igenom flera beteshagar som har betats kontinuerligt i minst 75 år av kor, vilket ger en unik miljö. Fastighetsägaren skriver att en bättre naturvärdesinventering önskas då det står i inventeringen att det mesta bedömts på håll på grund av att det betade en tjur i hagen. Fastighetsägarna önskar också att inventeringen genomförs under en bättre månad, exempelvis juni.

Fastighetsägaren skriver att det finns en fin holme med gamla aspar och hålträd som behöver en bättre inventering. Fastighetsägarna påpekar att ledningen är planerad så att denna aspholme kommer behövas huggas ner.

Vidare skriver fastighetsägaren att ledningen kommer mycket nära bebyggelse och att den idylliska upplevelsen av området förstörs för hela byn.

Fastighetsägaren ger ett förslag på en dragning något mer österut. Förslaget innebär att ledningen fortsätter nordöst fram till åkerkanten och går sedan öster om telemasten. Fastighetsägaren skriver att då kommer ledningen längre ifrån bebyggelse och naturområdena N5, N6 och N7 slipper intrång. Elledningen dras genom produktionsskog och motionsspåren undviks då det ligger mer österut.

Ellevios bemötande

Ellevio har efter samrådet valt att justera den förordade sträckningen så att den går öster om telemasten.

En kompletterande naturvärdesinventering kommer att utföras längs de justerade sträckningarna under maj. En förutsättning för den reviderade förordade sträckningen är att det inte upptäcks alltför höga naturvärden inom den.

Ellevios justering österut innebär att ledningsstråket hamnar längre ifrån bebyggelse.

Ägaren av fastigheten Nyeds-Mosserud 1:31 skriver att efter att ha tagit del av den information som gavs vid öppet hus i Forshaga Lärcenter den 20 februari 2019, vill fastighetsägaren inte godkänna den planerade ledningsdragningen över sin fastighet.

Ellevios bemötande

Ellevio har noterat fastighetsägarens synpunkter.

Ägarna av fastigheterna Tjärn 2:1 och Näs 1:59 skriver att de har förståelse för att eltillgången måste säkras till Molkom. Fastighetsägaren uttrycker förvåning och besvikelse när de tagit del av den förslagna dragningen som gör en förlängd båge på 1,1 km över deras skogsfastighet. Fastighetsägarna anser att anledningen till detta är att befria kommunens skog från ledningsintrång. Det finns flera tidigare exempel på kraftledningar i samband med elljusspår, exempelvis Vasaloppet. Därför ser fastighetsägarna inga hinder med att korsa elljusspåret med en kraftledning.

Fastighetsägarna skriver i sitt samrådssvar att de har många års negativ erfarenhet av kraftledningar över deras marker, totalt ca 5 km. Dessa stora vindgator åstadkommer enligt fastighetsägarna alltid extra mycket stormfälld skog vilket skapar extraarbete och ödelägger skogsbestånd samtidigt som det sänker skogsvärdet på fastigheten. Det förordade förslaget innebär ca 1 200 m över deras skogsmark istället för 200 m enligt deras förslag, som innebär att ledningen dras över elljusspåret. Fastighetsägarna skriver att dragning över åkermark innebär stolpar i åkermark men genom att placera stolpar i åkerholmar eller i dikeskant kan bruksningshindret minska. Allra helst vill fastighetsägarna ha kabeldragning enligt deras förslag.

Fastighetsägarna motsätter sig den föreslagna dragningen över deras mark.

Ellevios bemötande

Ellevio har haft tidigt samråd med Karlstad kommun om alternativa sträckor vilket mynnat ut i den förordade sträckningen över fastighetsägarens mark. Kommunen har tidigt bedömt att en dragning enligt fastighetsägares förslag på sikt kan komma att begränsa markanvändningen i de norra delarna av Molkoms samhälle. Påverkan på rekreation och friluftsliv bedöms bli mindre med den förordade sträckningen än med fastighetsägarens föreslagna sträckning.

Ägarna av fastigheterna Västby 1:4 och Västby 1:20 skriver i sitt yttrande att det förslag som visas i tillgängliga kartor går diagonalt över två av fastighetsägarens fastigheter. Enligt fastighetsägaren spolierar förslaget den skogsvård som utförts under många år. Den förstör även förutsättningarna för det framtida skogsbruket. Sträckningen synes vidare gå tämligen nära befintlig bebyggelse vid Hagen.

Fastighetsägaren motsätter sig ledningen och redovisar tre alternativa sträckningar förbi sina fastigheter.

Ellevios bemötande

Ellevio har valt att justera sträckningen så att den efter passagen av Bergslagsbanan följer järnvägen omedelbart österut, enligt det tredje föreslagna alternativet från fastighetsägaren. På så sätt korsas inte fastigheterna diagonalt och skogsbruket påverkas mindre. Dessutom kommer ledningen längre ifrån bebyggelsen vid Hagen. Ett alternativ söder om Bergslagsbanan har bedömts som svår att genomföra med hänsyn till rådande markförhållanden och bostäder.

Ägarna av fastigheterna Nyeds-Mosserud 1:5 och Södra Rådom 3:107 skriver i sitt yttrande att om de överhuvudtaget skall godkänna den föreslagna sträckningen kräver de markkabel. Fastighetsägarna skriver att den föreslagna sträckningen är ett mycket stort ingrepp i deras skogsfastighet. Om det inte är möjligt med markkabel kräver fastighetsägarna en alternativ sträckning som innebär att ledningen vid Mosserud sträcker sig norrut och går en omväg runt England för att sedan vid Solberg och väg 752 ansluta till den föreslagna sträckningen. Den nya sträckningen som föreslås tar enligt fastighetsägarna mycket mindre skogsmark i anspråk.

Ellevios bemötande

I samrådsunderlaget beskrev Ellevio varför regionnätsledningar i Sverige i huvudsak uppförs som luftledningar, till skillnad mot lokalnätsledningar. Det är främst inom tätbebyggda områden där det är svårt att anlägga luftledning av utrymmesskäl som ledningar markförläggs inom regionnätet. Ellevio avser att utveckla motiveringen ytterligare i kommande MKB.

En sträckning enligt fastighetsägarnas förslag innebär bl.a. att ledningen hamnar närmare befintliga bostäder, får fler vinklar och byggnationen innebär mer schaktarbeten. Vid planering och byggande av kraftledningar eftersträvas en så rak linje som möjligt för att undvika denna typ av problematik.

Ägarna av fastigheterna Björklången 1:28 skriver i sitt yttrande att de äger mark inom det planerade området för elledningen, den del som är klassad som ett högt naturvärde objekt 4, Rönnäset. I Callunas rapport står det att bedömningen av denna betesmark är preliminär och bör besökas i juni.

Fastighetsägarna har ett stort fågelintresse och det finns ett stort antal fågelarter på deras mark. En hel del av dessa fåglar är sådana som hör till jordbrukslandskapet och som minskat i antal en lång tid.

Vidare skriver fastighetsägarna betesdriften kommer påverkas negativt dels genom uppsättning av kraftledningen dels genom kommande underhållsarbete.

Kraftledningen kommer även att gå över åkermark där nya stolpar kommer att utgöra ett flertal hinder som försvårar all körning på åkermarken. Det nuvarande arbetssättet där fastighetsägarna kör med GPS i traktorerna kommer att bli komplicerat och medföra merarbete med stolpar.

Fastighetsägarna motsätter sig den planerade ledningen men har två andra förslag:

- Gräv ner kabeln den planerade sträckan istället för luftledning.
- Placera den nya luftledningen på samma ställe där den redan befintliga kraftledningen går.

Ellevios bemötande

I samrådsunderlaget beskrev Ellevio varför regionnätsledningar i Sverige i huvudsak uppförs som luftledningar, till skillnad mot lokalnätsledningar. Det är främst inom tätbebyggda områden där det är svårt att anlägga luftledning av utrymmesskäl som ledningar markförläggs inom regionnätet. Ellevio avser att utveckla motiveringen ytterligare i kommande MKB.

Ellevio har valt att justera sträckningen något så att objekt N4 (betesmarken) undviks. Ledningssträckningen planeras söder om N4. På så vis kan även stolpe mitt i åkermarken undvikas. Stolparna bedöms kunna placeras i åkerkant och intill den väg som går genom fastigheten.

Ägarna av fastigheten Björketorp 1:9 skriver att de blir drabbade av den planerade ledningen och vill lämna följande synpunkter:

- Ledningen går till stor del över de fastigheter som brukas till betesmark. Vid eventuell flygbesiktning kommer detta leda till problem med skrämde djur.
- Ledningen går nära djurstall vilket kommer resultera i skrämde djur vid flygbesiktning.
- Ledningen går nära bostadshus och förstör den naturliga utsikten.

- Ledningen går genom, eller i närheten av, det område som är identifierat i ”Naturvärdesinventeringen” som ”N7 – Hällmarkstallskog” där även god tillgång på tjäder finns.

Fastighetsägaren har följande förslag på ändring av ledningssträckning:

- Istället för att korsa järnvägen norr om Krakerudsmossen går ledningen söder om Krakerudsmossen och vinklar sedan norrut mot järnvägen.
- Vid den gamla järnvägsövergången är höjdskillnaden stor mellan järnväg och omkringliggande gården vilket bör underlätta korsning med järnvägen.
- Från järnvägsövergången placeras ledningen norrut genom skogen.
- Vid telefonmasten skall ledningen gå på den östra sidan.
- Om ledningen sedan fortsätter norrut eller svänger av i ytterligare östlig riktning påverkar inte förslaget. Men att dra ledningen över motionsspåren upplevs som ett bättre alternativ för djurliv, skogsmark och naturvärden som redan är påverkade av motionsspåret.

Ellevios bemötande

Ellevio annonserar om planerade flygbesiktningar.

Ellevio har efter samrådet valt att justera den förordade sträckningen så att den går öster om telemasten. En kompletterande naturvärdesinventering kommer att utföras längs de justerade sträckningarna under maj. En förutsättning för den reviderade förordade sträckningen är att det inte upptäcks alltför höga naturvärden inom den.

Påverkan på rekreation och friluftsliv bedöms bli mindre med den förordade sträckningen än med fastighetsägarens föreslagna sträckning över motionsspåren.

Den justerade sträckningen innebär att ledningssträckningen inte berör fastigheten Björketorp 1:9.

Privatperson i området har önskemål om annan dragnings längs vägen från Forshaga/Forsnäs vägen till 63:an längs med 63 till Molkom.

Ellevios bemötande

En dragnings längs vägen från Forshaga/Forsnäs vägen till 63:an längs med 63 till Molkom är inte aktuell då förslaget innebär att en större andel bostadshus blir berörda samt att sträckan blir betydligt längre.